

Tisková zpráva | 20. 11. 2018, Praha

Komplexní systémová podpora uměleckých projektů ve školách v Česku stále chybí, ukázala konference Střed zájmu: Umění a škola

Celodenní konference Střed zájmu: Umění a škola, kterou organizoval Institut umění – Divadelní ústav ve spolupráci se Společností pro kreativitu ve vzdělávání a Tancem Praha z.ú, představila výsledky působení a dopady uměleckých projektů ve školách. V dopolední části, která se uskutečnila v divadle PONEC, se hovořilo především o tanečních projektech, které mají ve spolupráci umělců a škol nejdelší tradici a jsou od roku 2010 doplňujícím vzdělávacím oborem Rámcového vzdělávacího programu. Tato systémová výhoda však příliš nepomáhá stabilitě projektů ani jejich šíření např. do regionů. Na lektory, hudebníky a odbornou koordinaci nejsou peníze, prostředky chybí ale i na propagaci a výzkum dopadů.

Tanec Praha, Tisícíhran, ArtEdu, Institut moderní hudby – to jsou jen některé příklady organizací, které v prostředí základních škol realizují umělecké projekty, na nichž spolupracují žáci a učitelé s profesionálními umělci. Smyslem této spolupráce je posílit motivaci žáků k učení včetně základních kompetencí, jako je schopnost komunikovat, řešit problémy, spolupracovat, respektovat druhé. Přirozeně jsou tyto projekty zaměřeny na rozvoj kreativity, která je jednou z klíčových kompetencí pro úspěch dnes, ale zejména v budoucnosti. Potvrzuje to např. predikce Světového ekonomického fóra, dle kterého bude kreativita v roce 2020 třetí nejžádanější dovedností na trhu práce, a tudíž je zásadní pro udržení konkurenceschopnosti a rozvoje talentů dětí.

Odpolední část konference Střed zájmu: Umění a škola se vedle prezentace pestré škály projektů zaměřila na to, proč je spolupráce umělců a škol žádoucí. Odborník na školskou problematiku Zdeněk Slejška z organizace Edu-in prezentoval vybrané statistiky a fakta o českém školství, například to, že 32 % žáků chodí nerado do školy, nebo že 27 % středoškoláků nerozliší reklamní sdělení od zpravodajské informace. Klesající úroveň českého školství dlouhodobě odrážejí i statistiky OECD (The Organisation for Economic Co-operation and Development).

Jaroslav Anděl, kurátor, jeden ze zakladatelů Centra současného umění DOX a pedagog Anglo-americké univerzity, dal ve svém příspěvku do přímé souvislosti pokles úrovně vzdělání s ohrožením hodnot demokracie a občanské společnosti v naší zemi. Význam vzdělanosti a nutnost proměny způsobu učení podpořil i další z řečníků, vedoucí Informačního centra OSN Michal Broža, který se zaměřil na cíle udržitelného rozvoje. „*Abychom zanechali planetu a společnost v lepším stavu, než je nyní, musíme lépe vychovat naše děti,*“ konstatoval.

Umělecké metody, jak vyplynulo z dalších příspěvků, jsou přirozeně inkluzivní, vytváří pozitivní atmosféru v kolektivu tříd, podněcují zvědavost, vzájemný respekt a schopnost spolupracovat a společně dosahovat cílů. Z introvertů se stávají lídři, z neklidných jedinců všímaví spolužáci.

Na spolupráci umělců se školami se systematicky zaměřuje Společnost pro kreativitu ve vzdělávání o.p.s. Její ředitelka Marianna Sršňová na jaře letošního roku iniciovala vznik platformy, která sdružuje umělecké subjekty, které pravidelně spolupracují se školami v rámci školní výuky. Ve svém příspěvku

Marianna Sršňová představila cíle nově vzniklé platformy, které se opírají o společnou vizi: Umění komplexně rozvíjí člověka a přispívá k naplňování cílů udržitelného rozvoje, proto má být integrální systematicky podporovanou a oceňovanou součástí vzdělávání. Tato východiska doplnila i kvantitativními ukazateli – zatím jedenáct členů platformy za poslední dva roky spolupracovalo se 106 základními školami, podpořilo 13 406 žáků a 567 pedagogů. O tom, jak významné jsou tyto projekty pro samotné pedagogy, informovala v panelové diskusi na závěr konference ředitelka ZŠ Boženy Němcové v Přerově Ilona Bočinská: „S umělci spolupracujeme už druhým rokem napříč všemi ročníky. Naši školu navštěvuje 97 % romských žáků, jimž například zásadně nevyhovuje frontální výuka. Proto je kreativní způsob práce pedagogy naší školy velice oceňován. Sama lituji, že se jako ředitelka nemůžu do projektu z časových důvodů zapojit.“

Ačkoli se odpolední část konference konala na půdě Ministerstva školství, žádný z pozvaných úředníků se na jednání nedostavil. Nemohla být tedy projednána klíčová otázka finanční podpory projektů umění na školách. Loni na podzim byl přitom avizován vznik mezíresortního memoranda mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem kultury. Toto memorandum mělo být základem systémové podpory umělecko-vzdělávacích projektů. Resort školství, kde se projevují dopady těchto projektů, se na jejich podpoře finančně nepodílí. Podle informací z ministerstva kultury mělo na základě memoranda dojít k vypsání speciálních grantových programů podporujících oblast umělecko-vzdělávacích projektů. Osud textu memoranda, které vypracovalo MK ČR a odeslalo na MŠMT, není znám.

Z celkového vyznění příspěvků na konferenci vyplývá, že zásadní bariéry vůči zavádění více uměleckých projektů do škol kromě strukturálních příčin, kdy umění není prioritou žádných strategických dokumentů, stále formují i příčiny mentální a ekonomické, tedy přetrvávající konzervativní přístup k výuce a předsudky vůči umělcům i neexistence mezirezortního dotačního programu. Působení profesionálních umělců na školách stejně jako pořádání akcí pro školy na půdě kulturních organizací přitom přinášejí synergický efekt s výrazně pozitivními dopady na rozvoj kreativity dětí. Realizace projektů garantovaných kvalitními uměleckými organizacemi na školách je tak dosud plně v rukou vedení škol. Praxe dokazuje, že pokud je vedení školy vnímavé a uvědomuje si, že role umění je nenahraditelná jak ve společnosti, tak ve vzdělávání, vnáší již kreativní prvky do výuky z vlastní iniciativy. Adekvátně propracovaná systémová podpora těchto individuálních snah však v Česku stále chybí.

Kontakt:

Kateřina Dušková

Oddělení komunikace a marketingu

Institut umění — Divadelní ústav

Celetná 17, 110 00 Praha 1

T +420 224 809 196 / M +420 774 849 380

E katerina.duskova@idu.cz / www.idu.cz